

1. UVOD

Evropska unija kao specifičan oblik organizovanja država nije mogla „nastati odjednom niti po nekom jedinstvenom planu“. Evropske države sa svim svojim specifičnostima i razlikama mogle su prihvatiti ideju „ujedinjene Evrope“ samo pod uslovom međusobnog poštovanja i uvažavanja kulturnog i političkog identiteta, a to je podrazumijevalo „ujedinjenost u različitosti“ umjesto težnje ka potpunoj unifikaciji i negiranju pomenutih razlika.

Kako je bilo moguće izgraditi Evropsku uniju kakva danas postoji i što je još važnije obezbjediti njeno funkcionisanje?

Evropske države su se najprije povezivale ekonomski, odnosno funkcionalno. Integracija se prvo ostvarivala tamo gdje je to bilo moguće i prihvatljivo za sve (ekonomska integracija), zatim se postupno razvijala međusobna saradnja u oblasti spoljne politike i pravosuđa i unutrašnjih poslova, pri tom nikada ne gubeći iz vida viziju Evrope – ono u šta je ona pretendovala i još uvek pretenduje da se razvije. Dakle, tajna leži u postupnosti i funkcionalnosti kao temeljima integrisanja evropskih država, a još važnije u međusobnom poštovanju i prihvatanju kulturnih, nacionalnih i vjerskih razlika evropskih država, ali ne kao predmeta pregovora, nego baš suprotno u njihovom shvatanju kao bogatstvu svih evropskih naroda i neprocjenjive riznice evropske kulturne baštine.

Otvorenost Evropske unije ka prijemu država koje su u okviru, do sada, najvećeg proširenja postale njene članice ogleđa se u iskazanoj spremnosti država članica da podrže i pomognu njihove napore u pravcu kretanja ka članstvu i time još jednom potvrde principe evropske integracije i poštovanje osnovnih načela EU.

Kako bi se omogućilo državama kandidatima i potencijalnim kandidatima da postanu dio evropske porodice EU je nedvosmisleno ukazala da će njihov put evropskih integracija biti olakšan, između ostalog, i time što će se reforme privrednog i političkog sistema sprovoditi postupno, ali takodje i uslovljen implementacijom modernih evropskih standarda u sve sfere društvenog, političkog i ekonomskog sistema.

Savjet Evropske unije (Savjet se ponekad navodi kao Savjet ministara) je glavna institucija koja donosi odluke u Uniji. On se sastoji od ministara petnaest država članica odgovornih za područje programa aktivnosti: spoljnih poslova, poljoprivredu, industriju, prevoz i ostalo.

Unatoč postojanju ovih različitih konfiguracija zavisno o području aktivnosti, Savjet ipak predstavlja jedinstvenu instituciju. Svaka država članica redom predsjedava tokom šest mjeseci. Odluke priprema Odbor stalnih predstavnika država članica (Coreper) kojemu pomažu radne grupe nacionalnih vladinih službenika.

Savjet pomaže njegovo Glavni sekretarijat. Odluke Savjeta prema prvom se stubu usvajaju na temelju prijedloga Komisije.

Stupanjem na snagu Ugovora iz Amsterdama u maju 1999. godine, glavni sekretar takođe obavlja dužnost visokog predstavnika za Zajednišku spoljnu i bezbjedonosnu politiku. Pomaže mu zamjenik glavnog sekretara koji se imenuje jednoglasnom odlukom Savjeta i koji je odgovoran za vođenje Glavnog sekretarijata Savjeta.

S obzirom na buduće proširenje, Ugovorom iz Nice proširen je obim odluka koje se usvajaju kvalifikovanom većinom na druga područja i na određene druge aspekte politika koje djelomično podliježu glasanju kvalifikovane većine, poput zajedničke trgovinske politike.

Ustaljena praksa Suda pravde Evropske unije priznaje načela postavljena Konvencijom o ljudskim pravima Savjeta Evropske unije. Ovo poštivanje ljudskih prava potvrdile su države članice u preambuli Jedinistvenom aktu iz 1986. godine, a kasnije je uključeno u član 6. (prijašnji član F) Ugovora o Evropskoj uniji, koji se zasniva na gore pomenutoj konvenciji i ustavnim tradicijama koje dijele države članice.

Garancija poštivanja temeljnih prava nadalje je potvrđena Ugovorom iz Amsterdama, koji je proširio nadležnost Suda na poštivanje prava koja proizilaze iz člana 6. s obzirom na institucije Unije.

Istovremeno, nova klauzula o suspenziji određuje koje radnje treba preduzeti u slučajevima kada država članica ozbiljno i uporno krši načela na kojima je Unija zasnovana.